

Sygn. akt III RC 9/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 czerwca 2021 r.

Sąd Rejonowy w Chełmnie Wydział III Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący Sędzia Sławomir Lewandowski

Ławnicy: -----

Protokolant starszy sekretarz sądowy Barbara Kotula

po rozpoznaniu w dniu 21 czerwca 2021 r. w Chełmnie

na rozprawie

sprawy z powództwa Ł. L.

przeciwko

małoletniej M. L.,

reprezentowanej przez matkę I. L.,

o obniżenie alimentów

1. oddała powództwo.

2. kosztami sądowymi obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt III RC 9/21

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 11 stycznia 2021 r. powód Ł. L. wniósł o obniżenie alimentów na jego małoletnią córkę M. L. z kwoty 550 zł miesięcznie do kwoty po 300 zł miesięcznie. Wskazał przy tym, że przebywa w zakładzie karnym, gdzie nie pracuje i nie osiąga żadnych dochodów. Nie jest w stanie płacić alimentów. Nie ma majątku (k. 2).

Pismem z dnia 4 lutego 2021 r. powód wniósł o zwolnienie go z kosztów sądowych z uwagi na sytuację materialną i finansową związaną z izolacją penitencjarną (k. 6).

Postanowieniem z dnia 22 lutego 2021 r. Sąd Rejonowy w Chełmnie zwolnił Ł. L. od kosztów sądowych w całości (k. 15).

W odpowiedzi na pozew z dnia 1 marca 2021 r. I. L. – przedstawicielka ustawowa małoletniej pozwanej M. L. – wniosła o oddalenie powództwa w całości.

W uzasadnieniu pisma procesowego wskazała, że od wielu miesięcy powód nie płaci nic na dziecko, nie ma więc powodu, by jego zupełną bierność premiować. Podkreśliła, że nie regulował on orzeczonych alimentów nawet gdy przebywał na wolności i powinien uregulować je po opuszczeniu zakładu karnego (k. 26).

W dalszym toku strony podtrzymywały swoje dotychczasowe stanowiska.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Małoletnia pozwana M. L. urodzona (...) w C. pochodzi ze związku małżeńskiego Ł. L. i I. L.. Wyrokiem z dnia 9 maja 2016 r. wydanym w sprawie o sygn. akt I C 76/16 Sąd Okręgowy w Toruniu rozwiązał przez rozwód bez orzekania o winie związek małżeński I. L. i Ł. L.. W wydanym wyroku Sąd Okręgowy w Toruniu powierzył matce wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnimi dziećmi stron: M. L. i A. L., a ojcu ograniczył tę władzę do współdecydowania o najważniejszych sprawach dzieci, kierunkach leczenia, interesowania się postępami w nauce oraz ustalił, że Ł. L. będzie miał prawo do kontaktowania się z dziećmi w pierwszą i trzecią sobotę miesiąca od godziny 10:00 do 15:00 w miejscu zamieszkania I. L. oraz w jej obecności. Ponadto w wydanym wyroku Sąd Okręgowy w Toruniu zobowiązał obie strony do ponoszenia kosztów utrzymania i wychowania małoletnich dzieci stron i tytułem udziału Ł. L. w kosztach utrzymania dzieci zasądził od niego na rzecz małoletniej M. L. alimenty w kwocie po 550 zł miesięcznie i na rzecz małoletniej A. L. alimenty w kwocie po 550 zł miesięcznie, łącznie w kwocie 1100 zł miesięcznie, płatne z góry do rąk I. L. do dnia 15-go każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku uchybienia terminu płatności którejkolwiek z rat, począwszy od uprawomocnienia się wyroku. W wydanym wyroku Sąd Okręgowy w Toruniu umorzył postępowanie w części dotyczącej żądania zasądzenia alimentów na rzecz I. L.. W orzeczeniu tym odstąpiono od orzekania o sposobie korzystania z mieszkania; nakazano pobrać od Ł. L. na rzecz Skarbu Państwa – kasy Sądu Okręgowego w Toruniu kwotę 150 zł z tytułu części kosztów sądowych i nie obciążono stron pozostałą częścią tych kosztów oraz zasądzone od Ł. L. na rzecz I. L. kwotę 1230 zł z tytułu zwrotu kosztów procesu.

(dowód: wyrok w sprawie I C 76/16 – k. 63 – 63v akt Sądu Okręgowego w Toruniu sygn. akt I C 76/16)

W czasie orzekania w sprawie I C 76/16 Sądu Okręgowego w Toruniu Ł. L. miał 29 lat, przebywał na wolności. Pracował w prywatnej firmie budowlanej. Zarabiał ówczesną najniższą krajową w wysokości 1850 zł brutto miesięcznie. Był ogólnie zdrowy. Mieszkał sam w domu położonym w P.. Był to budynek figurujący na jego matkę. Miesięczny koszt utrzymania domu kształtował się na kwotę około 500 - 600 zł. Spłacał kredyt zaciągnięty przez jego matkę na dobudowę piętra domu w P.

w ratach po 200 zł miesięcznie (całkowita kwota kredytu wynosiła 6000 zł). Poza małoletnią pozwaną, powód miał jeszcze córkę A. L. w wieku niespełna 3 lat. Niełożył na utrzymanie dzieci.

Matka małoletniej pozwanej była wówczas w wieku 27 lat. Była zatrudniona na stanowisku sprzątaczkii w Zespole Szkół nr (...) im. A. M. w C. i jej wynagrodzenie miesięczne netto kształtowało się na poziomie ok. 1403 zł. Poza małoletnimi M. i A. nie miała innych dzieci. Mieszkała wraz z dziećmi u swoich rodziców w C.. Dokładała się do kosztów rachunków i wyżywienia kwotą 500 zł miesięcznie. Spłacała dwa kredyty zaciągnięte na dobudowę piętra domu w P., w którym poprzednio mieszkała z powodem.

M. L. miała 7 lat i uczęszczała do szkoły podstawowej. Była dzieckiem ogólnie zdrowym.

(dowód: protokół rozprawy z dnia 9 maja 2016 r. – k. 61 – 62 akt Sądu Okręgowego

w T. sygn. akt I C 76/16)

Powód Ł. L. ma 34 lata. Z zawodu jest wulkanizatorem. Od 25 listopada 2020 r. przebywa w Zakładzie Karnym B.-F., gdzie odbywa karę 10 miesięcy pozbawienia wolności za uchylenie się od łożenia alimentów. Przed osadzeniem w zakładzie penitencjarnym pracował w firmie (...) jako spawacz i zarabiał najniższą krajową. Wynagrodzenie było jego jedynym źródłem dochodu. Mieszkał z rodzicami w P.. Partycypował w kosztach utrzymania domu, przekazywał matce kwotę ok. 500 zł miesięcznie. Powód nie jest zatrudniony na terenie zakładu karnego. Nie ma aktualnie żadnych dochodów, pomagają mu rodzice. Nie ma majątku, nie jest żonaty. Oprócz zadłużenia wobec funduszu alimentacyjnego powód posiada również zaległości alimentacyjne na rzecz córki M.. Poza małoletnią pozwaną Ł. L. ma córkę A. L. w wieku niespełna 3 lat, na którą alimenty zostały ustalone wyrokiem Sądu Rejonowego w Toruniu

w wysokości 550 złotych miesięcznie. Powód nie kontaktuje się z pozwaną. Nie utrzymuje również kontaktu z matką małoletniej.

(dowód: zaświadczenie z Zakładu Karnego w B. – F. z 3 lutego 2021 r. – k. 8; zeznania powoda Ł. L. – k. 52 - 52v)

Przedstawicielka ustawowa małoletniej pozwanej ma lat 32. Nie posiada zawodu.

W chwili obecnej jest osobą bezrobotną. Do 4 stycznia 2021 r. przebywała na zasiłku dla bezrobotnych. Na zasiłku była rok czasu. Wcześniej pracowała w firmie (...), zaszła

w ciążę i nie przedłużono jej umowy. Ma dwojkę dzieci z powodem M. i A. oraz dziecko w wieku 2 lat z innego związku, które od września 2021 r. pójdzie do przedszkola. Aktualnie matka małoletniej pozwanej otrzymuje alimenty z funduszu alimentacyjnego

w kwocie po 1000 zł miesięcznie. Poza zasiłkiem rodzinnym w kwocie 438 zł, otrzymuje świadczenie 500+ na każde dziecko oraz alimenty na syna A. R.

w wysokości 450 zł miesięcznie. I. L. wraz z dziećmi mieszka w domu jej rodziców, nie partycypuje w kosztach utrzymania domu. Nie jest mężatką, nie ma majątku.

(dowód: zeznania matki małoletniej pozwanej I. L. – k. 52v)

Małoletnia M. ma 12 lat i jest obecnie uczennicą VI klasy Szkoły Podstawowej. Jest dziewczynką zdrową, prawidłowo rozwijającą się. Pozostaje pod opieką matki.

(dowód: zeznania matki małoletniej pozwanej I. L. – k. 52v)

Powiatowy Urząd Pracy w Ś. w okresie od 1 stycznia 2020 r. dysponował ofertami pracy w zawodzie spawacz w ilości 5 stanowisk z wynagrodzeniem od 17 zł/h do 2900 zł; w zawodzie wulkanizator w ilości 1 stanowiska z wynagrodzeniem 2600 zł. Urząd posiadał również oferty pracy dla osób bez zawodu w ilości 375 stanowisk z proponowanym wynagrodzeniem od 17 zł/h do 4500 zł.

(dowód: pismo z Powiatowego Urzędu Pracy w Ś. z dnia 14 maja 2021 r. – k. 60 – 61)

Powiatowy Urząd Pracy dla Miasta T. w okresie od 1 stycznia 2020 r. dysponował:

- 39 ofertami pracy dla spawacza (proponowane wynagrodzenie w przedziale 2600 – 4750 zł brutto),
- 1 ofertą dla wulkanizatora (proponowane wynagrodzenie 2600 zł),
- (...) ofertami dla osób bez kwalifikacji (proponowane wynagrodzenie w przedziale 2600 – 4000 zł brutto).

(dowód: pismo z Powiatowego Urzędu Pracy dla Miasta T. z dnia 18 maja 2021 r. – k. 62)

Powiatowy Urząd Pracy dla Powiatu (...) w T. w okresie od 1 stycznia 2020 r. dysponował ofertami pracy na stanowisku spawacza, wulkanizatora oraz dla osób bez kwalifikacji zawodowych. Wynagrodzenie proponowane przez pracodawców było równe najniższej krajowej lub w zależności od doświadczenia zawodowego, z systemem premiowania.

(dowód: pismo z Powiatowego Urzędu Pracy dla Powiatu (...) w T. z dnia 14 maja 2021 r. – k. 64)

Powiatowy Urząd Pracy w G. w okresie od dnia 1 stycznia 2020 r. do dnia 13 maja 2021 r. nie dysponował ofertami pracy na stanowisku wulkanizatora, natomiast dysponował pięcioma ofertami na stanowisku spawacz z wynagrodzeniem brutto

w wysokości od 2600 zł miesięcznie do 3800 zł miesięcznie, a także ofertami pracy dla osób nie posiadających kwalifikacji zawodowych ze stawką miesięczną od 2600 zł brutto do 4130 zł brutto oraz godzinową 17 zł i 18,30 zł.

(dowód: pismo z Powiatowego Urzędu Pracy w G. z dnia 13 maja 2021 r. – k. 65 – 65v)

Powiatowy Urząd Pracy w C. w okresie od 1 stycznia 2020 r. nie posiadał ofert pracy dla osób w zawodzie spawacz, natomiast posiadał jedną ofertę pracy na stanowisku wulkanizator z wynagrodzeniem brutto w wysokości 4000 zł, a także ofertami dla osób nie posiadających kwalifikacji zawodowych ze stawką od 680 zł brutto do 3600 zł brutto oraz godzinową 17 zł i 18,30 zł.

(dowód: pismo z Powiatowego Urzędu Pracy w C. z dnia 14 maja 2021 r. – k. 66 – 72)

Powiatowy Urząd Pracy w B. w okresie od 1 stycznia 2020 r. dysponował 23 ofertami pracy dla osób z zawodem spawacz ze stawką miesięczną od 2800 zł brutto do 4500 zł brutto oraz godzinową 15 zł, 20 zł i 30 zł, a także 5 ofertami pracy dla osób z zawodem wulkanizator ze stawką miesięczną od 2600 zł brutto do 2800 zł brutto oraz godzinową 17 zł oraz ofertami pracy dla osób nie posiadających kwalifikacji zawodowych ze stawką od 650 zł brutto do 5800 zł brutto oraz godzinową od 15 zł do 30 zł.

(dowód: pismo z Powiatowego Urzędu Pracy w B. z dnia 17 maja 2021 r. – k. 73 – 92)

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny w oparciu o dowody powołane powyżej. Zebrany materiał dowodowy Sąd ocenił jako logiczny, spójny i wzajemnie się uzupełniający.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 138 k.r.o. w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego.

Podstawą faktyczną roszczenia powoda było twierdzenie, iż jego możliwości zarobkowe od czasu wydania ostatniego orzeczenia uległy istotnej zmianie. Według Ł. L., z powodu odbywania kary pozbawienia wolności całkowicie utracił możliwości zarobkowe, co w konsekwencji spowodowało jego znaczne zadłużenie alimentacyjne.

Jak wynikało natomiast z zebranego w sprawie materiału dowodowego możliwości zarobkowe powoda od ostatniego ustalenia wysokości alimentów nie zmieniły się znacząco. W momencie orzekania o obowiązku alimentacyjnym powód przebywał na wolności, pracował i osiągał dochody na poziomie ok. 1850 zł brutto miesięcznie. Obecnie sytuacja w tym zakresie uległa zmianie, bowiem od 25 listopada 2020 r. przebywa w zakładzie karnym. Nie uiszcza zasądzonych alimentów, które wypłacane są przez Fundusz Alimentacyjny.

Zgodnie jednak z treścią z art. 136 k.r.o. jeżeli w ciągu ostatnich trzech lat przed sądowym dochodzeniem świadczeń alimentacyjnych osoba, która była już do tych świadczeń zobowiązana, bez ważnego powodu zrzekła się prawa majątkowego lub w inny sposób dopuściła do jego utraty albo jeżeli zrzekła się zatrudnienia lub zmieniła je na mniej zyskowne, nie uwzględnia się wynikłej stąd zmiany przy ustalaniu zakresu świadczeń alimentacyjnych.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 26 maja 1995 r. w sprawie III CZP 178/94 możliwości zarobkowe zobowiązanego do alimentacji, który odbywa karę pozbawienia wolności i nie jest zatrudniony, ustala się według zasad określonych w art. 135 k.r.o. Z uwagi na okoliczności sprawy sąd może nie uwzględnić niekorzystnej dla możliwości zarobkowych zobowiązanego, jaką spowodowało umieszczenie go w zakładzie karnym (art. 136 k.r.o.).

Powód Ł. L. rozpoczynając odbywanie kary pozbawienia wolności był już zobowiązany do alimentacji na rzecz małoletniej M. L.. Dopuszczając się przestępstwa, które spowodowało umieszczenie go w zakładzie karnym, spowodował utratę możliwości zatrudnienia i dlatego tutaj Sąd nie uwzględnił wynikłej stąd zmiany przy obecnym ustalaniu zakresu świadczeń alimentacyjnych. Gdyby powód przebywał na wolności, będąc osobą młodą oraz zdrową, z pewnością nie miałby większych trudności w znalezieniu stałego zatrudnienia, tym bardziej przy obecnym znikomym

stopniu bezrobocia. Z tego też względu Sąd uznał, iż powód nadal posiada możliwości zarobkowe pozwalające mu na łożenie alimentów w dotychczasowej wysokości.

W ocenie Sądu, powód nie wykazał również zmniejszenia kosztów utrzymania małoletniej pozwanej. Małoletnia M. L. jest w okresie intensywnego rozwoju, a jej wydatki nie tyle zmalały, co ulegają ciągłemu zwiększaniu. Od maja 2016 r. nie wzrosły również możliwości zarobkowe matki małoletniej, która obecnie nie pracuje. Wymieniona sprawuje opiekę nad 2-letnim synem A..

Ponadto - według Sądu - powód – popełniając przestępstwo i będąc z tego powodu pozbawiony wolności – nie może uzyskać z tej przyczyny korzyści polegającej na obniżeniu wysokości alimentów, które już jest obowiązany płacić na małoletnią pozwaną. Żądanie powoda Ł. L. obniżenia z tej przyczyny wysokości alimentów zasądzonych na rzecz małoletniej pozwanej jest – zdaniem Sądu - sprzeczne z zasadami współżycia społecznego i jako takie nie jest uważane za wykonywanie prawa oraz nie korzysta z ochrony prawnej (art. 5 k. c.).

Podsumowując, Sąd stwierdza, że świadczenie renty alimentacyjnej w wysokości 550 zł miesięcznie nie przekracza zarobkowych możliwości powoda, a pozbawienie małoletniej pozwanej znacznej części tego źródła utrzymania byłoby dla niej krzywdzące i uniemożliwiłoby zaspokojenie jej usprawiedliwionych potrzeb. Z tych względów Sąd oddalił powództwo, o czym orzekł w pkt 1 wyroku.

W punkcie 2 sentencji wyroku Sąd kosztami sądowymi w sprawie obciążył Skarb Państwa na podstawie art. 113 ust. 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Postanowieniem z dnia 22 lutego 2021 r. powód został bowiem zwolniony od kosztów sądowych w całości, natomiast pozwana zgodnie z art. 96 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy nie miała obowiązku uiszczenia kosztów sądowych.